

-
-
-

Spinnenweb-model: leerlingparticipatie in samenhang

Instrument voor Student Voice

SLO • nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling

slo

Verantwoording

2018 SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling, Enschede)

Ontwikkelt voor het ERASMUS PLUS Programma: *Student voice - the bridge to learning (BRIDGE)*

Dit materiaal reflecteert alleen de mening van de auteurs. De Commissie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van het materiaal en het gebruik ervan.

Auteurs: Jeroen Bron en Annette van der Laan

Informatie

SLO, nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling
Postbus 2041, 7500 CA Enschede
Telefoon (053) 4840 840
Internet: www.slo.nl
E-mail: info@slo.nl

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Student Voice
the BRIDGE to Learning

Titel	Spinnenweb-model: leerlingparticipatie in samenhang
Doel	<ul style="list-style-type: none"> - Vergroten van leerlingbetrokkenheid bij eigen leerproces en bepalen van schoolvisie - Vergroten van de relevantie van het curriculum vanuit het perspectief van de leerlingen
Korte beschrijving	<p>Het curriculaire spinnenweb bestaat uit een kern en negen draden. Deze verwijzen naar tien onderdelen van het curriculum die nodig zijn bij het (plannen van) leren door leerlingen. Het gebruik van het spinnenweb helpt scholen bij het in samenhang nadenken over leerlingbetrokkenheid. Door het vanuit diverse leerplanonderdelen te bekijken, wordt er inzicht verkregen in welke aspecten van leren geschikt zijn om leerlingen bij hun eigen leerproces te betrekken. Dit geeft tevens input voor aanpassing van de kern van het spinnenweb, de visie op leerlingbetrokkenheid.</p>
Tijdsinvestering	Eén of meerdere teambesprekingen
Benodigde materialen	Spinnenweb-model en Werkblad 1: Kernvragen over leerlingbetrokkenheid
Rol leerkracht	Team
Rol leerling	Leerlingen denken mee over het ontwikkelen van schoolbeleid op het gebied van student voice
Referentie	<p>Akker, J. van den (2003). Curriculum perspectives: An introduction. In J. van den Akker, W. Kuiper, & U. Hameyer (Eds.), Curriculum landscapes and trends (pp. 1-10). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.</p>

Curriculaire spinnenweb (www.slo.nl)

De kern van het onderwijs wordt doorgaans bepaald door doelen en inhoud van het leren. Het curriculaire spinnenweb gaat uit van een kern, dat is de visie. Dit vormt de centrale, verbindende schakel bij het plannen van leren. De negen draden verwijzen naar een leerplanonderdeel die elk een aspect van het (plannen van) leren betreft. Veranderingen in die kern vragen meestal ook om wijzigingen in andere leerplanonderdelen.

Figuur 1: Het curriculaire spinnenweb (Van den Akker, 2003)

Samenvatting

Het curriculaire spinnenweb is in principe bruikbaar om elke onderwijsverandering in gang te zetten. In dit geval wordt het model toegepast om de mate van de betrokkenheid van leerlingen in het bepalen van hun eigen leerplan vanuit de diverse leerplanonderdelen te peilen. Door het vanuit diverse leerplanonderdelen te bekijken, wordt er inzicht verkregen in welke aspecten van leren geschikt zijn om leerlingen meer zeggenschap te geven. Dit geeft tevens input voor aanpassing van de kern van het spinnenweb, de visie op leerlingbetrokkenheid en student voice. Leraren gaan tijdens een teamvergadering in discussie en bespreken alle spinnenweb draden in relatie tot leerlingbetrokkenheid op de eigen school. Dan gaan ze de kernvragen beantwoorden die hieronder in het werkblad zijn beschreven. Door het beantwoorden van vragen en het gezamenlijk invullen van de antwoorden, wordt er inzicht verkregen in de huidige en gewenste onderwijssituatie van leerlingbetrokkenheid op de school.

Werkblad 1: Kernvragen over leerlingbetrokkenheid

Draad spinnenweb	Antwoord van de school
Visie <ul style="list-style-type: none">- Waarom is het belangrijk om leerlingen een stem (student voice) in het leerplan te geven?- Waartoe kan meer zeggenschap op het leren bij leerlingen leiden?- Aan welke visie werkt de school om dit ook handen en voeten te geven?	
Leerdoelen <ul style="list-style-type: none">- Met welk (leer)doel worden de leerlingen vooral betrokken als eigenaar van hun eigen leren en curriculum?- Waarin zou dat nog kunnen verbeteren?	
Leerinhoud/Leeractiviteiten <ul style="list-style-type: none">- Met welke activiteiten vind je dat een school nu al een bijdrage levert?- Waarin zou dat nog kunnen verbeteren?- Hoe organiseert de school student voice: in de klas, in de onderbouw, op het schoolplein, met andere leerlingen....	
Docentenrol <ul style="list-style-type: none">- Wat is de rol van de leerkracht in het proces om leerlingen meer te betrekken bij het eigen leerproces?- Welke rol heeft daarbij het team, de directie?- Waarin zou dat nog kunnen verbeteren?	
Bronnen en materialen <ul style="list-style-type: none">- Welke materialen/formulieren worden gebruikt om de student voice handen en voeten te geven?	
Groeperingsvormen <ul style="list-style-type: none">- Worden leerlingen willekeurig ingedeeld?- Zijn er groeperingsvormen die specifiek samengesteld worden voor bepaalde doeleinden?- Welke keuzes hebben leerlingen in met wie ze wanneer samenwerken?	

<p>Leeromgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> - Welke keuzes hebben leerlingen om te kiezen waar ze werken? - Is student voice een activiteit die op gezette tijden plaatsvindt? - Of is het iets dat apart of buiten de klas wordt gepland? - Waarin zou dat nog kunnen verbeteren? 	
<p>Tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoeveel tijd besteedt de school aan leerlingbetrokkenheid, denk aan materiaal ontwikkeling, organiseren van activiteiten? 	
<p>Toetsing</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op welke manieren wordt de voortgang van de leerlingen in de gaten gehouden? - Hebben leerlingen een stem in hoe/wanneer de evaluatie/toetsing plaatsvindt? - Waarin zou dat nog kunnen verbeteren? 	

Als landelijk kenniscentrum leerplanontwikkeling richt SLO zich op de ontwikkeling van het curriculum in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs in Nederland. We werken met het onderwijsveld aan de doelen, kaders en instrumenten waarmee scholen hun opdracht vanuit een eigen visie kunnen vervullen.

We brengen praktijk, beleid, maatschappelijke ontwikkelingen en onderzoek samen en stellen onze expertise beschikbaar aan onderwijs en overheid, bijvoorbeeld in de vorm van leerplannen, tools, voorbeeldesmaterialen, conferenties en rapporten.

Hoofdlocatie
Piet Heinstraat 12
7511 JE Enschede

Nevenlocatie
Aidadreef 4
3561 GE Utrecht

Postadres
Postbus 2041
7500 CA Enschede

T 053 484 08 40
E info@slo.nl
www.slo.nl

 [company/slo](https://www.linkedin.com/company/slo)

 [SLO_nl](https://twitter.com/SLO_nl)